

Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Budúcnosť mliekarenského sektora

(2015/C 195/03)

Spravodajca: René SOUCHON (FR/SES, predseda regiónu Auvergne)

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV:

I. ANALÝZA KONTEXTU***V súvislosti s vývojom situácie na trhu s mliečnymi výrobkami***

1. konštatuje, že Európska komisia sa vo svojej správe COM(2014) 345 final z 13. júna 2014, ktorá bola vypracovaná na základe údajov dostupných v polovici marca 2014, domnieva, že situácia na trhu s mliekom je z krátkodobého a strednodobého hľadiska priaznivá a že by sa malo pristúpiť ku zrušeniu kvót. Komisia uznala, že určité otázky ešte treba vyriešiť, ale domnieva sa, že v tomto štádiu je ešte priskoro na to, aby bolo možné zmerať vplyv zrušenia kvót, a na predloženie nových legislatívnych návrhov by si rada počkala do roku 2018;
2. domnieva sa, že od marca 2014 sa tento veľmi priaznivý vývoj trhu a cien obrátil pod vplyvom troch faktorov: silnej svetovej produkcie, slabšieho svetového dopytu a ruského embarga. V kontexte silného zvyšovania európskej výroby už tieto tri faktory prispievajú k výraznému zníženiu cien mlieka;
3. konštatuje, že v prvom polroku 2015 sa očakáva pokles cien a zásob mliečnych výrobkov, ktorý by mohol prekonať ten z roku 2009, pričom sa očakávajú výrazné rozdiely medzi členskými štátmi a niekedy dokonca v rámci toho istého členského štátu;

V súvislosti so zavedením „súboru opatrení v mliečnom hospodárstve“

4. na základe správy Komisie konštatuje, že uzatváranie zmluvných vzťahov ostáva z hľadiska objemu len okrajové, čo komplikuje rovnováhu rozloženia síl v prospech výrobcov. Družstvá, ktoré spracúvajú viac ako 60 % mlieka v Európe, sú od uzatvárania zmluvných vzťahov a obmedzovania produkcie oslobodené, pričom vopred oznámili, že budú od svojich pridružených výrobcov zberať všetko mlieko. Všetky tieto faktory výrazne obmedzujú vplyv opatrení zo súboru balíka v mliečnom hospodárstve;
5. konštatuje, že z veľmi prudkého nárastu produkcie a zberu, ku ktorému došlo v roku 2014 v celej Európskej únii, jasne vyplýva, že uzatváranie zmluvných vzťahov nemalo – a nebude mať – vplyv na kontrolu celkovej ponuky v Európskej únii, keďže spracovatelia mlieka odteraz medzi sebou otvorene súťažajú;
6. konštatuje, že posledný článok potravinového reťazca v mliekarenskom sektore, odvetvie uvádzania výrobkov na trh, často využíva mlieko a mliečne výrobky predávané spotrebiteľom ako lákadlo a ponúka ich za nízke ceny, pričom premieta toto zníženie späť na celý reťazec až po výrobcu, ktorý v konečnom dôsledku znáša následky týchto agresívnych obchodných praktík. V mnohých prípadoch totiž výrobca dostane čiastku, ktorá nepokryje jeho výrobné náklady;
7. konštatuje, že osobitné opatrenia, s ktorými sa v súbore opatrení v mliečnom hospodárstve nepočítalo a ktoré boli prijaté v snahe čeliť ruskému embargu, sa vzhľadom na straty utrpené od augusta 2014 ukázali ako úplne nedostatočné;
8. konštatuje, že možnosť riadenia ponuky v súvislosti s chránenými označeniami pôvodu, ktorá sa povoľuje na základe súboru opatrení v mliečnom hospodárstve, sa zjavne využíva zriedkavo (len v prípade troch syrov vo Francúzsku a dvoch v Taliansku), a od Európskej komisie by chcel získať viac informácií o žiadostiach, ktoré sa momentálne spracúvajú, a vyslovuje sa za to, aby sa táto možnosť v členských štátoch propagovala a aby Komisia zjednodušila prístup k systému chráneného označenia pôvodu a systému chráneného zemepisného označenia;

Vyhliadky na obdobie po zrušení kvót

Z krátkodobého hľadiska:

Vplyv na produkciu mlieka na úrovni Európskej únie

9. konštatuje, že z analýzy vykonanej na účely konferencie s názvom Európsky mliekarenský sektor: vývoj po roku 2015, ktorá sa konala 24. septembra 2013, ako aj zo správy COM 2014-2024 vyplýva, že nárast produkcie mlieka EÚ závisí v prvom rade od svetového trhu, ktorý predstavuje len 7 % celosvetovej výroby, ale je veľmi konkurencieschopný. Sušené mliečne výrobky predstavujú dve tretiny objemu, ktorý dodávajú traja hlavní vývozcovia: EÚ, Nový Zéland a Spojené štáty. Podľa odhadov OECD a FAO bude celosvetový dopyt po mlieku rásť približne o 2 % ročne až do roku 2023. Je potrebné identifikovať a neustále rozvíjať nové trhy, zvýšiť podiel EÚ na celosvetovom trhu, zabezpečiť vývozcom EÚ spravodlivý prístup na trhy a stimulovať rast vývozu. Zlepšenie prenosu poznatkov, výskumu a inovácií a opatrenia na zlepšenie kvality a označovania zvýšia pridanú hodnotu mliečnych výrobkov EÚ a ich konkurencieschopnosť na vnútornom a celosvetovom trhu;

10. konštatuje, že podľa tejto analýzy zo septembra 2013 sa predpokladá, že časom sa čoraz väčší objem mlieka vyprodukovaného v Európskej únii bude spracovávať na výrobky s vyššou pridanou hodnotou, na úkor hromadnej nesppracovanej produkcie;

11. konštatuje, že v analýze sa uznáva rastúca nerovnováha v rozložení pridanej hodnoty pozdĺž dodávateľského reťazca mliečnych výrobkov, a to v prospech spracovateľov;

12. konštatuje, že sa všeobecne pripúšťa, že zrušenie kvót povedie k ďalšej koncentrácii produkcie mlieka do väčších poľnohospodárskych podnikov a určitých regiónov Európskej únie;

13. domnieva sa, že EÚ nemá k dispozícii operačné nástroje na obmedzenie volatility poľnohospodárskych cien mlieka;

14. rovnako konštatuje, že veľká časť nedávnych investícií do európskeho mliečného hospodárstva sa zameriavala skôr na sušiarne mlieka než na spracovanie mlieka na výrobky s vysokou pridanou hodnotou, ako sú syry (50 % bolo investovaných do sušeného mlieka oproti 20 %, ktoré boli investované do syrov⁽¹⁾);

15. domnieva sa, že koncentrácia produkcie do väčších poľnohospodárskych podnikov nie je sama osebe zárukou efektívnosti alebo príjmov, ako vidno na dánskom príklade;

Predpokladané územné vplyvy a ich následné účinky:

16. konštatuje, že na základe viacerých štúdií⁽²⁾ sa pre obdobie po zrušení kvót potvrdilo, že dochádza ku koncentrácii produkcie mlieka do tých najproduktívnejších oblastí, ktoré majú najvyššiu produkciu mlieka a najnižšie náklady na zber mlieka a že v regiónoch, ktoré sa považujú za znevýhodnené alebo citlivé, dochádza k znižovaniu produkcie mlieka alebo k ukončeniu tejto produkcie. Konštatuje, že v týchto regiónoch, či už ide o okrajové, horské alebo najvzdialenejšie regióny, je produkcia mlieka hospodárskou činnosťou, ktorú možno ťažko nahradiť a ktorá zohráva dôležitú úlohu aj zo sociálneho a z environmentálneho hľadiska;

17. vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že neexistujú takmer žiadne osobitné štúdie o tom, čo sa stane so znevýhodnenými oblasťami v prípade postupného ukončenia produkcie mlieka, pričom v správe Komisie z roku 2014 sa v závere uvádza iba to, že „ešte je priskoro na to, aby sa prejavili výrazné účinky balíka predpisov týkajúcich sa mlieka na tento sektor v znevýhodnených regiónoch“;

18. vyjadruje poľutovanie najmä v súvislosti s tým, že neexistujú osobitné štúdie týkajúce sa tých regiónov, v ktorých produkcia mlieka zohráva nielen rozhodujúcu úlohu z hľadiska vytvárania a udržiavania zamestnanosti, ale tiež predstavuje strategický stimulačný faktor pre iné hospodárske sektory, ako napríklad cestovný ruch. Tieto oblasti sa len zriedka vykazujú v počte poľnohospodárskych podnikov a pracovných miest na miestnej úrovni a nikdy sa nevykazujú z hľadiska príspevku k verejným statkom (kvalita vody a krajiny, biodiverzita, kvalita produktov, ekologický cestovný ruch a regionálne trhy atď.) alebo iným hospodárskym sektorom;

19. konštatuje, že podľa posledných štúdií Komisie a odborníkov sa predpokladá, že sa zrýchli ukončovanie produkcie mlieka takmer vo všetkých krajinách na východe Európskej únie (s výnimkou Poľska), hoci chov mliekového dobytku tu často predstavuje hlavnú poľnohospodársku činnosť, čo nepriaznivo ovplyvní schopnosť vidieckych oblastí udržať si svojich obyvateľov;

20. považuje tiež za naliehavé vyčíslieť celkovú stratu pracovných miest v stredne znevýhodnených oblastiach s pestovaním plodín a chovom hospodárskych zvierat, ku ktorej by došlo v dôsledku zanechania produkcie mlieka v prospech obilnín;

⁽¹⁾ Správa COM *Prospects for EU agricultural markets 2014 – 2024*, s.

⁽²⁾ *Smooth Phasing out of the milk quotas in the European Union. Etude Progress Consulting and Living Prospects* vypracovaná pre Výbor regiónov, november 2014.

21. poukazuje na to, že existujúce opatrenia v rámci bezpečnostnej siete, ako sú verejné intervencie a podpora súkromného skladovania, nie sú vhodné nástroje na riešenie pretrvávajúcej volatility alebo krízy v mliekarenskom sektore, situácie, ktorú ešte viac zhoršilo ruské embargo a ktorá zasiahla predovšetkým pobaltské krajiny a Fínsko;

Zo strednodobého hľadiska:

22. konštatuje, že podľa najnovších prognóz, ktoré uverejnila Európska komisia, sa napriek zrušeniu kvót odhaduje obmedzený rast európskej produkcie, a to najmä z dôvodu environmentálnych obmedzení, ktoré sú v niektorých členských štátoch čoraz výraznejšie. Zo zvýšenia produkcie v roku 2014 však vyplýva, že spojenie dobrej ceny mlieka s rokom bohatým na krmoviny prinieslo značný a celkom nečakaný nadbytok mlieka;

23. konštatuje, že podľa Komisie by sa priemerná cena mlieka mala v období rokov 2016 – 2024 nachádzať na úrovni okolo 350 EUR za tonu, s výkyvmi v rozmedzí 300 – 400 EUR za tonu počas ôsmich rokov z desiatich, pričom počas dvoch rokov z desiatich by mali byť tieto výkyvy ešte výraznejšie;

24. domnieva sa, že takáto volatility, obrovské zmeny, ktoré vyvoláva, a neistota, ktorá sa dotýka sektora mlieka a mliečnych výrobkov v EÚ, sú nezlučiteľné s rozsiahlymi investíciami do chovu dobytka a so zakladaním nových výrobných podnikov a budú zvlášť citelné v oblastiach, ktoré sa vyznačujú najvýraznejšími obmedzeniami s najmenšími možnosťami úspor z rozsahu;

25. okrem toho konštatuje, že podniky v Európskej únii čelia konkurencii ďalších svetových vývozcov, ktorí nie sú početní, ale zato silní (Nový Zéland, Spojené štáty, Austrália), a ktorí majú z historického hľadiska prístup na ázijské trhy, ako aj rozhodujúci vplyv na ceny mliečnych výrobkov na svetovom trhu;

26. zastáva názor, že si netreba zamieňať rast svetového trhu s rastom svetového dopytu, keďže rast svetového dopytu je zo strednodobého a dlhodobého hľadiska pomerne stabilný, zatiaľ čo svetový trh sa vyvíja náhodnejšie a týka sa len 7 % produkcie a prebytku niekoľkých krajín;

27. považuje za neprijateľné, aby poľnohospodárska cena mlieka v Európe bola tak úzko prepojená na ceny na svetovom trhu, keď 90 % produkcie Európskej únie sa zhodnocuje na európskom trhu;

V súvislosti s rizikami a príležitosťami pre európsky mliekarenský sektor, ktoré sa spájajú s prebiehajúcimi rokovaniaми o obchodných dohodách

28. domnieva sa, že na dopyt po mliečnych výrobkoch a možnosti vývozu budú mať vplyv rôzne dohody o voľnom obchode a regionálne obchodné dohody, o ktorých sa práve rokujú;

29. konštatuje, že hlavným rizikom, ktoré v súvislosti s týmito dohodami hrozí európskemu chovu mliekového dobytka a spotrebiteľom, je zníženie noriem kvality a zdravotnej bezpečnosti pre európskych občanov, ale aj neuznávanie CHOP, ako to požaduje americký mliekarenský priemysel;

30. domnieva sa tiež, že dohoda, o ktorej sa v súčasnosti vedú rokovania so Spojenými štátmi, a ktorá sa týka harmonizácie a výrazného zníženia ciel, ako sa uvádza v rokovacom mandáte EÚ, predstavuje pre mliekarenský sektor príležitosť, ale aj riziká najmä v dôsledku ciel pre mliečne výrobky, ktoré sú zvyčajne oveľa vyššie na európskej úrovni, zatiaľ čo pomoc pre amerických výrobcov mlieka je posilnená na základe poľnohospodárskeho zákona (tzv. *Farm Bill*) na obdobie 2014 – 2018;

31. konštatuje, že Európska únia sa chystá uzavrieť dohodu o hospodárskom partnerstve so západnou Afrikou, ktorej cieľom je zrušenie ciel s touto skupinou krajín minimálne na 75 % jej vývozu, ktorý sa vzťahuje aj na sušené mlieko. Intenzívnejší vývoz z Európskej únie však naruší rozvoj chovu mliekového dobytka a malých spracovateľov mlieka v týchto krajinách a urýchli migráciu vidieckeho obyvateľstva do miest a Európy;

II. NÁVRHY A POLITICKÉ ODPORÚČANIA

Plne využívať nástroje dostupné na európskej úrovni

Zvýšiť úroveň bezpečnostnej siete

32. konštatuje, že v rámci novej SPP (2014 – 2020) má mliekarenský sektor k dispozícii bezpečnostnú sieť spojenú s regulačným rámcom, ktorá umožňuje Komisii reagovať za výnimočných okolností;

33. domnieva sa, že súčasná úroveň bezpečnostnej siete (217 EUR/t) je príliš nízka na to, aby zabezpečila ochranu v prípade poklesu cien mlieka;

34. navrhuje, aby Komisia zabezpečila, že intervenčná cena bude viac odrážať výrobné náklady a bude lepšie prispôbená zmenám trhu. Súčasná intervenčná cena, ktorá sa od roku 2008 nemenila, sa musí zrevidovať, aby sa zohľadnili zvýšené výrobné a vstupné náklady. Intervenčná cena by sa mala pravidelne revidovať;

Zlepšiť nástroje v súbore opatrení v mliečnom hospodárstve

35. konštatuje, že v krajinách, v ktorých sú zmluvy v mliekarenskom sektore povinné, vytváranie organizácií výrobcov neumožnilo dosiahnuť cieľ, ktorý bol dôvodom ich vzniku, pretože spracovatelia naďalej dojednávajú zmluvy priamo s výrobcami a zaväzovali ich ku krátkodobým zmluvám bez garantovania ceny mlieka. Navrhuje preto, aby sa namiesto priamych zmlúv medzi výrobcami a spracovateľmi uprednostnilo zakladanie organizácií výrobcov na regionálnej a miestnej úrovni, ktoré nebudú závislé od jedného spracovateľa tak, ako to existuje a funguje v Quebecu, a ktoré budú mať oveľa silnejšiu vyjednávaciu pozíciu;

36. domnieva sa, že je nevyhnutné posilniť postavenie organizácií výrobcov, aby mohli plniť jasnú ekonomickú úlohu pri riadení cien a riadení ponuky;

37. navrhuje zefektívniť uzatváranie zmluvných vzťahov tak, že sa systém rozšíri na celý sektor, vrátane veľkých maloobchodných reťazcov;

38. navrhuje podporiť účasť výrobcov a ich začlenenie do organizácií, ktoré by boli schopné spracovávať mlieko, a znížiť tak počet článkov mliekarenského reťazca;

39. navrhuje propagovať vnútornú spotrebu mliečnych výrobkov v EÚ a prijať predpisy týkajúce sa označovania, ktoré by poskytli úplné informácie o pôvode, spôsobe výroby, použitých priemyselných postupoch atď.;

40. navrhuje, aby sa pri komercializácii zakázalo používanie praktík, ktoré vedú k banalizácii mlieka a mliečnych výrobkov, aby sa v ich obchodných postupoch tieto výrobky nepoužívali ako lákadlo;

41. navrhuje zlepšiť fungovanie Európskeho strediska pre monitorovanie trhu s mliekom a mliečnymi výrobkami (*European Milk Market Observatory*) a poskytnúť prostriedky potrebné na to, aby sa toto stredisko stalo skutočným riadiacim nástrojom a nielen nástrojom ex post pozorovania. Na tento účel by mal byť v Európskom stredisku pre monitorovanie trhu vytvorený účinný mechanizmus včasného varovania v prípade hroziacich kríz na trhu. Preto je nevyhnutné, aby stredisko poskytovalo mesačné údaje na nižšej úrovni než sú členské štáty, aby sa zohľadnila rozdielna situácia v európskych regiónoch. Komisia musí oznamovať včasné varovania členským štátom a zainteresovaným stranám a okamžite prijať nevyhnutné opatrenia;

Plne využívať opatrenia z prvého piliera

42. pripomína, že členské štáty môžu rozhodnúť o dobrovoľnej viazanej podpore pre výrobcov mlieka do výšky určitého percenta ich vnútroštátneho finančného balíka z prvého piliera a môžu poskytnúť istú platbu pre oblasti s prírodnými obmedzeniami, a to až do výšky 5 % vnútroštátneho finančného balíka. Pokiaľ ide o najvzdialenejšie regióny Európskej únie, ustanovenia programu POSEL („program osobitných alternatív pre odľahlosť a ostrovny charakter“) sú navrhnuté tak, aby zohľadňovali geografické a hospodárske znevýhodnenia týchto oblastí, ale nie aby čelili krízam vyvolaným dereguláciou trhu s mliekom;

43. vzhľadom na dodatočné náklady spojené s výrobou a transformáciou v najvzdialenejších regiónoch sa domnieva, že na program POSEI je potrebné vyčleniť dodatočné prostriedky, ktoré umožnia odškodniť výrobcov mlieka za následky vzniknuté dereguláciou trhov, a zaručia im, že zostanú konkurencieschopní v porovnaní s výrobcami z iných častí EÚ;

44. obáva sa však, že vzhľadom na to, že sa každá krajina môže rozhodovať po svojom, medzi chovateľmi v Európskej únii sa objavujú veľmi rozdielne typy a úrovne podpory, a že prerozdeľovanie ostáva s ohľadom na rozdiely vo výrobných nákladoch stále často veľmi nedostatočné;

Zhodnotiť opatrenia z druhého piliera

45. konštatuje, že členské štáty môžu reagovať na osobitné potreby mliekarenského sektora prostredníctvom strategického prístupu, v rámci ktorého môžu vypracovať tematické čiastkové programy zamerané napríklad na obmedzenie reštrukturalizácie mliečneho hospodárstva;

46. konštatuje, že v rámci podpory pre oblasti s prírodnými obmedzeniami a inými osobitnými obmedzeniami sa počíta so zvýšenými vyrovnávacími príplatkami za stratu príjmu a zvýšené výrobné náklady;

47. domnieva sa, že toto ustanovenie sa musí vzťahovať aj na výrobcov mlieka v prípade, že by pôsobili v oblasti s prírodnými obmedzeniami. Tieto príplatky sú mimoriadne dôležité na to, aby sa predchádzalo opúšťaniu poľnohospodárskej pôdy a vyludňovaniu vidieka;

48. konštatuje však výrazný pokles rozpočtových prostriedkov, ktoré sú k dispozícii na politiku rozvoja vidieka na úrovni Európskej únie, čo by mohlo oneskoriť modernizáciu malých poľnohospodárskych podnikov, a tým im brániť plniť požiadavky v oblasti ochrany životného prostredia;

49. v záujme životaschopnejšej budúcnosti podporuje udržateľné investície do poľnohospodárskych podnikov a popularizačných činností na zlepšenie výťažnosti a účinnosti poľnohospodárskych podnikov, napr. prostredníctvom lepších dojacích zariadení, lepších šľachtiteľských postupov a systémov IKT, a na zvýšenie bezpečnosti na pracovisku. Podporuje preto ďalšie opatrenia Európskej komisie a EIB, ktorými sa majú zabezpečiť investície a likvidita v tomto odvetví;

50. obáva sa toho, že povinnosť spolufinancovania vzťahujúca sa na opatrenia druhého piliera bude mať za následok výrazné rozdiely medzi výrobcami, a to vzhľadom na rozdiely v rozpočtových zdrojoch, ktoré existujú medzi členskými štátmi;

51. uznáva, že je potrebné zabezpečiť koherentnosť politiky EÚ v oblasti boja proti klimatickým zmenám a politiky v oblasti bezpečnosti potravín. Odporúča podporovať výrobné systémy mlieka, ktoré sú z hľadiska emisií uhlíka najúčinnnejšie a environmentálne najudržateľnejšie;

52. odporúča, aby sa v rámci dlhodobého strategického prístupu rozvíjala podpora produkcie mlieka v znevýhodnených oblastiach s posilneným právnym rámcom;

Ostatné opatrenia

53. navrhuje posilniť „program pomoci na poskytovanie ovocia, zeleniny, banánov a mlieka vo vzdelávacích zariadeniach“ a vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že Európska komisia sa vo svojom pracovnom programe na rok 2015 rozhodla odložiť legislatívny návrh počas diskusie v Európskom parlamente a Rade dovtedy, kým nebudú známe výsledky nového hodnotenia programov podpory konzumácie ovocia a mlieka v školách;

54. domnieva sa totiž, že distribúcia mlieka v školách by mohla mať skutočný vplyv na regionálnej úrovni, pričom by sa začalo s cieľovým zásobovaním územných samosprávnych celkov miestnymi výrobkami s vysokou environmentálnou kvalitou v rámci krátkych reťazcov, a umožnila by tiež deťom, aby si vytvorili vzťah k poľnohospodárstvu;

55. domnieva sa, že by sa mala plne využívať výskumná činnosť na vývoj vysokohodnotných inovačných mliečnych výrobkov na trhoch s vysokým rastom, ako sú medicínske výživové produkty a výživové produkty pre deti a športovcov;

56. domnieva sa, že prioritný význam by mal mať výskum, vývoj a inovácie, aby mohli spracovatelia lepšie čeliť medzinárodnej konkurencii;

Príklady dostupných nástrojov mimo Európskej únie

57. konštatuje, že v Spojených štátoch boli v rámci poľnohospodárskeho zákona z roku 2014 zrevidované spôsoby podpory pre mliekarenský sektor. V novom programe na ochranu marží výrobcov mlieka sa navrhuje odškodnenie v prípade, keď rozdiel medzi cenami mlieka a nákladmi na krmivo pre dobytok klesne pod stanovenú hodnotu. Minimálna marža na náklady na krmivo je zaručená z verejných prostriedkov a existuje možnosť zvoliť si vyššiu maržu, a to na náklady výrobcov. Prostredníctvom týchto nových ustanovení bez maximálneho stropu, ktoré sa vzťahujú na veľké stáda, sa podporí zvyšovanie produkcie a vývozu Spojených štátov;

58. konštatuje, že v Kanade úprava produkcie na vnútornom trhu a indexácia cien mlieka vychádzajú skôr zo skutočných výrobných nákladov než z cien na svetovom trhu. Vďaka tomuto mechanizmu je cena mlieka podstatne stabilnejšia a vyššia ako v Európe. Tento mechanizmus riadenia ponuky je založený na organizácii výrobcov zoskupených v jednej obchodnej agentúre na provinciu;

59. navrhuje, aby sa Európska komisia inšpirovala týmito modelmi s cieľom prehodnotiť typ podpory a systém usporiadania organizácií výrobcov mlieka podľa veľkých výrobných oblastí;

Návrhy sformulované na európskej úrovni

60. konštatuje, že výbor Európskeho parlamentu pre poľnohospodárstvo prijal 23. a 24. januára 2013 kompromisný pozmeňujúci návrh k Dantinovej správe (jednotná spoločná organizácia trhov) o mechanizme, ktorý v prípade vážnej krízy počíta s poskytnutím pomoci tým výrobcem, ktorí dobrovoľne znížia svoju produkciu;

61. navrhuje, aby sa vytvorilo európske monitorovacie stredisko, ktoré by analyzovalo údaje týkajúce sa zakladania nových podnikov v mliekarenskom sektore;

62. konštatuje, že program zvyšovania zodpovednosti trhov, ktorý navrhla Európska mliekarenská rada (*European Milk Board*) a ktorý sa má uplatňovať vtedy, keď trhu s mliekom hrozí nerovnováha, predstavuje pružný a málo nákladný návrh, ktorý by sa mal posúdiť z hľadiska svojej uskutočniteľnosti a účinnosti, pričom rok 2014 by mal byť testovacím rokom;

63. keďže dobrovoľné kódexy správania nie sú účinné, odporúča, aby Európska komisia predložila návrhy, ktorými sa zabezpečí spravodlivé zaobchádzanie so všetkými subjektmi dodávateľského reťazca, najmä pokiaľ ide o tekuté mlieko a mliečne výrobky, a ktorými sa obmedzia protikonkurenčné praktiky, ktoré nie sú zlučiteľné so zachovaním udržateľných dodávateľských reťazcov;

64. kladie si predovšetkým otázku o možnostiach, ktoré ponúka nariadenie o jednotnej spoločnej organizácii trhov, a najmä jeho články 219, 221 a 222, na realizáciu takéhoto návrhu;

Záver

65. konštatuje, že v mnohých členských štátoch a regiónoch predstavuje produkcia mlieka základný pilier regionálneho hospodárstva a poľnohospodárskej pridanej hodnoty. Spracovanie mlieka na rôzne druhy syrov vďaka tisícročným tradíciám, ktoré sú špecifické pre každý európsky región a krajinu, rozhodujúcim spôsobom prispieva k identite oblastí a pozitívnemu vnímaniu európskeho poľnohospodársko-potravinárskeho priemyslu vo svete. Okrem toho výroba syrov pomáha zachovať pracovné miesta vo vidieckych oblastiach, zaručiť ochranu prírodnej krajiny a obmedzovať straty poľnohospodárskej pôdy v dôsledku urbanizácie;

66. odporúča európskym orgánom, aby zaviedli dodatočné pružné a účinné nástroje na stabilizáciu trhu s mliekom, a tým aj príjmov producentov mlieka v čase krízy, najmä zvýšením účinnosti opatrení na riadenie rizík s osobitným dôrazom na opatrenia na stabilizovanie príjmov v súvislosti s volatilitou trhových cien a na opatrenia na garantovanie cien mlieka. Ak chceme zaistiť bezpečnosť potravín, je potrebné zjednodušiť postupy, znížiť byrokraciu a odstrániť administratívne zaťaženie;

67. odporúča orgánom Európskej únie, aby v záujme podnietenia vývozu európskych mliečnych výrobkov s oficiálnymi značkami kvality (CHZO, CHOP atď.) do tretích krajín podporovali investície do logistických vývozných platforiem, vzdelávanie odborníkov a propagačné opatrenia zamerané na nové trhy;

68. odporúča orgánom EÚ, aby v rámci pripravovaných medzinárodných dohôd posilnili ochranu európskych výrobkov s označením CHOP a CHZO aj z hľadiska boja proti falšovaniu a napodobovaniu európskych výrobkov;
69. pre horské mliekarenské oblasti žiada konvergenciu vyrovnávacích príspevkov za prírodné znevýhodnenia, obnovu pomoci na zber mlieka (ktorá by bola spolufinancovaná z rozpočtu spoločnej poľnohospodárskej politiky) a podporu pri propagovaní a rozvíjaní označenia „horský“ pre mliečne výrobky, pod podmienkou dostatočnej úrovne potravinovej sebestačnosti;
70. žiada, aby sa vypracoval rozsiahly plán rozvoja vidieka pre pobaltské krajiny, Bulharsko, Rumunsko, Slovinsko, veľkú časť Poľska a Grécko. Tieto krajiny, v ktorých sa produkcii mlieka venuje väčšina poľnohospodárskych podnikov, ktorých budúcnosť sa po zrušení kvót javí ohrozená, majú naozaj malé stáda, hoci tieto chovy sú dnes základom vidieckej štruktúry.

V Bruseli 16. apríla 2015

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Markku MARKKULA
